

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : मे – २०२३

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- योग तत्त्वज्ञान (भाग-५) (YC – 501/5011)

दिनांक : २३/०५/२०२३

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते. दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

(४०)

- १) ज्ञान, विज्ञान, अज्ञान स्पष्ट करा.
- २) गीतारहस्य ग्रंथ कोणी लिहिला ? या ग्रंथाला कर्मयोगशास्त्र हे नाव का दिले आहे.
- ३) जपयोगाचा अर्थ सांगून जपयोग संकल्पना स्पष्ट करा.
- ४) संयमाचे सूत्र लिहून संयमाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- ५) मुक्तीच्या अवस्था स्पष्ट करा.
- ६) गीतारहस्यावर निबंध लिहा .

प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(१०)

- १) भक्तांचे प्रकार किती व कोणते ?
- २) मंत्रयोगाचा इतिहास सांगा.
- ३) पंचमहाभूत सिद्धीचे वर्णन करा.
- ४) बौद्ध दर्शनातील निर्वाण संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(१०)

- १) सकाम व निष्काम कर्म
- २) धारणा
- ३) मोक्ष
- ४) धर्म

Translation in English

Sub: Yoga Philosophy(Part – V) (YC-501/5011)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
 - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) Explain Dnayan, Vidnayan, Adnayan.
- 2) Who wrote Gitarahasya Granth? Why is this book called Karmayogashastra?
- 3) Explain the concept of Japyog by explaining the meaning of Japyog.
- 4) Explain the concept of Sanyam by writing the Sutra of Sanyam.
- 5) Explain the state of Mukti.
- 6) Write an essay on Gitarahasya.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) What are the types of devotees (Bhakt)?
- 2) Tell the history of Mantra Yoga.
- 3) Describe the Panchmahabhuta Siddhi.
- 4) Explain the concept of Nirvana according to Buddhist philosophy.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Sakam and Nishkam Karma
 - 2) Dharana
 - 3) Moksha
 - 4) Dharma
-